

НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ: «Практика викладання фахових дисциплін»

I. Цикл загальної підготовки.

1.4. Дисципліни професійної (нормативної) підготовки

ВИКЛАДАЧ:

Головок-Гавришева О.І., кандидат юридичних наук, проф., e-mail: o.holovko-havrysheva@ukma.edu.ua

ЗАГАЛЬНЕ НАВАНТАЖЕННЯ: 3 ECTS

Заняття в аудиторії: 20 год

Самостійна робота слухачів курсу: 70 год.

Форма підсумкового оцінювання: залік.

АНОТАЦІЯ

Метою курсу є ознайомлення слухачів докторської школи із методикою і методологією викладання правових дисциплін, включаючи особливості викладання міжнародного і європейського права в очному і дистанційному форматах.

Під час курсу студенти матимуть набудуть знання та отримають відповідні знання та навички роботи із студентами на основі методик очного та дистанційного навчання з використанням відповідних технічних засобів для навчання студентів в режимі реального часу та оф-лайн.

Аспіранти розвинути вміння застосовувати форми оцінювання результатів навчання, а також здатність налагоджувати комунікацію і вирішувати проблемні ситуації під час проведення занять, діяти толерантно і демонструвати принципи академічної доброчесності і високої академічної культури.

Ознайомлення з особливостями проведення занять за фаховим спрямуванням дасть можливість сформулювати власну викладацьку стратегію і поглибити знання щодо організації навчання за фахом.

Колегіальне оцінювання і само-оцінювання результатів навчання сприятиме розумінню напрямків подальшого розвитку власних викладацьких компетентностей.

МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ:

Метою курсу є розвиток навички моделювати і реалізовувати навчальний процес відповідно до визначених навчальних результатів.

Завданнями курсу є формування та виконання індивідуальних планів проведення занять, що відповідають робочій програмі та силябусу навчальної дисципліни і включають форми навчання і оцінювання, координацію самостійної роботи студентів, елементи дистанційного навчання і комунікації зі студентами.

За результатами практики проведення занять, аспіранти мають підготувати звіт, який включає самооцінювання.

Колегіальне оцінювання результатів практики сприятиме умінню презентувати результати роботи.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ І ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ

Результати навчання	Методи викладання і навчання	Форми оцінювання
Дотримуватися норм і вимог наукових стандартів правового організації і ведення навчального процесу для очної і дистанційної форм навчання. Використовувати відповідні методики організації очного навчання з використанням сучасних форматів (міні-лекцій, лекцій-дискусій, роботи в малих групах, роботи на основі case-studies, методик co-teaching тощо).	Індивідуальне і групове обговорення вдалих і невдалих практик викладання правових дисциплін.	Проведення навчального заняття для студентів очної форми навчання та для дистанційного навчання студентів
Уживати сучасні стандарти подання навчального матеріалу з урахуванням специфіки слухачів курсу, рівня їхніх знань та форми навчання	Індивідуальне і групове обговорення вдалих і невдалих практик викладання правових дисциплін.	Індивідуальні завдання
Переконливо представляти навчальну тему та обговорювати ефективно як основні, так і альтернативні точки зору щодо даної тематики, комунікувати із студентською аудиторією у форматі очного навчання і в он-лайн-форматі	Презентація	Індивідуальні завдання
Дотримуватися принципів академічної доброчесності і високої академічної культури.	Підготовка навчальних матеріалів з урахуванням вимог академічної доброчесності	Індивідуальні завдання
Вміти готувати навчальні матеріали для очної і дистанційної форм навчання	Презентація навчальних матеріалів	Навчальні матеріали

ЗМІСТ КУРСУ

Вступне слово

Під час проходження практики ви зможете застосувати всі ті теоретичні знання, які здобули в курсі «Викладання в системі вищої освіти». Особливо важливою є ваша власна рефлексія і оцінка кожного проведеного заняття, що дозволить вам навчитися краще планувати навчання студентів і створювати в аудиторії творчу і активну атмосферу.

РОЗКЛАД КУРСУ, 2020

<i>Тиждень 1</i>	<i>Classes and Temas</i>
1	
	Вступ до курсу: знайомство із слухачами, вимоги до навчання, порядок оцінювання, зріз очікувань і потреб слухачів докторської школи
2	
	Тема 1. Ефективний навчальний процес: як його організувати? Тема 2. Викладання правових дисциплін: очна форма навчання
3	
	Тема 3. Організація навчального процесу у очній формі навчання: сучасні методики викладання для правових дисциплін
4	
	Тема 4. Викладання правових дисциплін: особливості навчання і викладання в дистанційному форматі Тема 5. Платформи і інструменти для дистанційного навчання Індивідуальні консультації
5	
	Тема 6. Організація навчального процесу у дистанційному навчанні
6	
	Тема 7. Підготовка навчальних матеріалів для очного і дистанційного навчання. Тема 8. Навчальна платформа DistEdu в НаУКМА
7	
	Тема 9. Оцінювання як складова навчального процесу у очній формі навчання Тема 10. Оцінювання як складова навчального процесу у дистанційному навчанні
8	
	Тема 11. Практика викладання правових дисциплін

ПРОГРАМА КУРСУ

Тема 1. Ефективний навчальний процес: як його організувати?

1. Знайомство з курсом. Зріз очікувань студентської аудиторії.
2. Юридична освіта в Україні: сучасні тенденції і виклики
3. Навчальний процес у вищій юридичній освіті: взаємодія викладача, студента та адміністрації
4. Цінності у навчальному процесі у вищій юридичній освіті. Юридична освіта в Україні та закордоном.

Тема 2. Викладання правових дисциплін: очна форма навчання

1. Традиційні формати викладання правових дисциплін: лекції в семінари в практичні в самостійна робота студента.
2. Сократичний метод викладання правових дисциплін: баланс між індивідуальними і груповими форматами роботи.
3. Використання симуляційних і ігрових методик у очному навчанні: робота з кейсами, мут-корти.
4. Диджиталізація навчання очної форми – використання сучасних інструментів для очного навчання: Kahoot!, SmartNotebook, MindMaps, можливості Office 365.
5. Ораторське мистецтво і викладання правових дисциплін у вищій школі.

Тема 3. Організація навчального процесу у очній формі навчання: сучасні методики викладання для правових дисциплін

1. Організація та проведення лекцій: традиційні і сучасні формати.
2. Організація та проведення семінарів та практичних занять.
3. Самостійна робота студента: виклики для навчання.
4. Очне навчання у дистанційному форматі: організація, проведення і виклики.

Тема 5. Викладання правових дисциплін: особливості навчання і викладання в дистанційному форматі

1. Дистанційне навчання у вищій школі: загальні засади організації та здійснення.
2. Сучасні засоби комунікації як інструменти для організації навчального процесу в режимі реального часу в дистанційному форматі: Skype, Viber, Telegram, Instagram, FB, IMO, ZOOM, GISCORD
3. Дистанційне навчання в офф-лайн режимі: ілюзії і реальність.
4. Наукові блоги і їхня роль в освітньому процесі в правничій школі.

Тема 6. Платформи і інструменти для дистанційного навчання

1. GoogleClassroom та інструменти Office 365.
2. MOODLE та MOOC.
3. Платформи для он-лайн навчання: COURSERA, EdEra, Prometheus та он-лайн курси в провідних правничих школах світу

Тема 7. Підготовка навчальних матеріалів для очного і дистанційного навчання

1. Розробка нового курсу: від ідеї до силабуса і компетентностей.
2. Навчальна програма і навчальна робоча програма: структура, елементи, вимоги до оформлення.

3. Організація індивідуальної і самостійної роботи студентів для очної і дистанційної форм навчання.

Тема 8. Навчальна платформа DistEdu в НаУКМА

1. Реєстрація в DisEdu для викладача і студента.
2. Функціонал DistEdu для викладача і виклики для використання в навчальному процесі.
3. Організація оцінювання на DistEdu.

Тема 9. Оцінювання як складова навчального процесу у очній формі навчання

1. Підходи до організації оцінювання студентів у очній формі навчання.
2. Накопичувальні системи оцінювання.
3. Апеляції і фідбеки студентів.
4. Оцінювання якості викладання і викладача як складова навчального процесу.

Тема 10. Оцінювання як складова навчального процесу у дистанційному навчанні

1. Принципи організації оцінювання студентів у дистанційному навчанні.
2. Он-лайн інструменти для оцінювання роботи студентів у дистанційному навчанні: особливості оцінювання тестів та описових робіт.

Тема 11. Практика викладання правових дисциплін

1. Загальні засади ефективної комунікації у навчальному процесі.
2. Презентації у практиці викладання правових дисциплін.
3. Learning by doing and collaborative teaching.
4. Командна робота: формування навиків командної роботи під час навчання у правничій школі

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ

Умови визначення навчального рейтингу за накопичувальною системою

Вид роботи	Кількість за семестр	Максимальна кількість балів за одну роботу	Всього
Презентація	1	20	20
Усна презентація	1	10	20
Проект силабусу	1	30	20
Заняття в дистанційному форматі або у форматі очного навчання (за вибором студента)	1	40	40
Сукупний рейтинг			100

ВИМОГИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ –

Оцінювання успішності студента за кожним із запланованих видів робіт здійснюється у відповідності до таких критеріїв:

Види робіт	Кількість балів за один вид робіт	Критерії оцінювання
Доповідь (презентація)	20	Доповідь підготовлена і вчасно, з максимальним використанням сучасних методик викладання правових дисциплін залежно від обраного формату викладання. Позитивний відгук колеги у форматі peer review.
	10-20	Доповідь підготовлена, але без дотримання тих чи тих вимог, викладених вище, позитивний відгук колеги у форматі peer review, однак містить зауваження по суті і формі поданого матеріалу рекомендаційного характеру.
	1-9	Доповідь підготовлена із запізненням та/або містить прогалини та помилкові твердження. Позитивний відгук колеги у форматі peer review, однак містить суттєві зауваження по суті і формі поданого матеріалу.
Усна презентація	10	Доповідь структурована, логічна, послідовна; містить елементи проблемного підходу. Доповідач демонструє володіння матеріалом і здатність залучити аудиторію до навчального процесу та відповісти на запитання аудиторії.
	1-9	Доповідач не демонструє належної підготовки та/або не готовий відповідати на змістовні запитання, не працює з аудиторією.
Письмова робота (силабус)	30	Роботу виконано і подано вчасно; автор демонструє належний рівень знань і розуміння теми, знайомство із основними тенденціями у розвитку сучасної університетської філософії, виявляє аналітичні здібності, здатність до самостійного, системного, логічного і послідовного мислення, мовно-стилістичну досконалість. Роботу оформлено відповідно до вимог.
	10-29	Роботу виконано і подано вчасно; автор демонструє достатню обізнаність із основними тенденціями у розвитку сучасної університетської філософії. Виклад має логічний і послідовний характер, однак у тексті наявні певні фактографічні неточності чи мовно-стилістичні недоліки. Окремих частинам викладу бракує аналітичного характеру.
	1-19	Роботу виконано і подано вчасно. Автор демонструє достатню обізнаність з матеріалом, однак роботі суттєво бракує систематичного аналізу й логічного та послідовного викладу. Робота містить фактографічні неточності та/або необґрунтовані судження. Текст вирізняється значними мовно-стилістичними недоліками.

	0	Завдання не виконане у визначений викладачем термін або містить плагіат.
Заняття в дистанційному форматі або у форматі очного навчання	40	Заняття організоване і проведене студентом з максимальним залученням студентської аудиторії до навчального процесу з використанням сучасних інтерактивних, студенторієнтованих підходів до викладання, вибір форм і методів роботи із студентською аудиторією співрозмірний із навчальними цілями і спрямований на розвиток відповідних компетентностей у студентів.
	10-39	Заняття організоване і проведене студентом з залученням студентської аудиторії до навчального процесу з використанням сучасних інтерактивних, студенторієнтованих підходів до викладання, але вибір форм і методів роботи із студентською аудиторією неспіврозмірний із навчальними цілями і спрямований на розвиток відповідних компетентностей у студентів. Проблемні моменти в управлінні часом під час заняття.
	0-9	Навчальні матеріали і заняття проведено вчасно. Аспірант демонструє достатню обізнаність з матеріалом, однак роботі суттєво бракує систематичного аналізу й логічного та послідовного викладу. У занятті містяться фактографічні неточності та/або необґрунтовані судження. Студент не працює з аудиторією, не використовує сучасні інструменти викладання правових дисциплін. Текст вирізняється значними мовно-стилістичними недоліками. Якщо навчальні матеріали не подано вчасно у визначений викладачем термін або містить плагіат, то автоматично оцінюється «0» балів.

Порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної університетської шкали оцінювання в національну 4-бальну шкалу та шкалу ECTS

За шкалою університету	За національною шкалою		За шкалою ECTS
	Екзамен	Залік	
91 – 100	Відмінно	Зараховано	A (відмінно)
81 – 90			B (дуже добре)
71 – 80			C (добре)

66 – 70	Задовільно		D (задовільно)
60 – 65			E (достатньо)
30 – 59	Незадовільно	Не зараховано	FX (незадовільно – з можливістю повторного складання)
1 – 29			F (неприйнятно – з обов'язковим повторним курсом)

Мінімальний пороговий рівень оцінки за роботу в семестрі (допуск до екзамену) складає 30 балів. У разі отримання оцінки «неприйнятно» (нижче 29 балів) студент зобов'язаний повторно вивчити дисципліну. У разі отримання оцінки «незадовільно» студент має право на два перескладання: викладачеві та комісії. При цьому максимальна підсумкова оцінка після перескладання може бути лише «достатньо». Замість перескладання комісії студент може обрати повторне вивчення дисципліни.

ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Виконання навчальних завдань і робота в курсі має відповідати вимогам «Положення про Академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУКМА» (затверджене наказом № 112 від 07.03.2018 року)

https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normatyvna-baza-naukma/6-systema-zabezpechennia-iaкости-osvitnoi-diialnosti-ta-iaкости-vyshchoi-osvity/71-normatyvni-dokumenty

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.06.2014 р. № 1556-VII [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>.
2. Про Національну програму правової освіти населення : Указ Президента України від 18.10.2001 р. № 992/2001 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua>.
3. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах, затверджене наказом Міністерства освіти України від 2 червня 1993 р. № 161 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>.
4. Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи: наказ МОН України від 16.10.2009 р. № 943 XII [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua>. 16
5. Європейський простір у сфері вищої освіти: Спільна декларація міністрів освіти Європи від 19.06.1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>.

6. Концепція розвитку юридичної освіти, проект, 2019. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/koncepciya-vdoskonalennya-pravnichoyi-yuridichnoyi-osviti-dlya-fahovoyi-pidgotovki-pravnika>
7. Стандартизовані освітні вимірювання 2018 року у вищій юридичній освіті. Єдине фахове вступне випробування та Єдиний вступний іспит. Аналітичне дослідження. К.: Ваіте, 2019. – 122 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/190613_1652_StandartOsvVymir_A4.pdf
8. Андрощук А. Професія юриста в країнах Європейського Союзу / А. Андрощук // Юридичний журнал - 2011. – С. 34-37
9. Проблеми викладання міжнародного права// Спецвипуск Українського часопису міжнародного права у 2-ч частинах, 2013, доступно з: http://jusintergentes.com.ua/index.php?option=com_k2&view=item&id=149:%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BC%D0%B8-%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BC%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0-2013&Itemid=183&lang=uk
10. Чужикова В. Г. Ч-86 Методика викладання права : навч. посіб. / В. Г. Чужикова. — К. : КНЕУ, 2009. — 425с. <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/16296/chuzhikova.pdf;jsessionid=61D2593E09AC9139EA89EA2CEC32F459?sequence=1>
11. The Crisis in Legal Education, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.amacad.org/news/crisis-legal-education>
12. Katz Howard E., O'Neill Kevin Francis O'Neill. Strategies and Techniques of Law School Teaching A Primer for New (and Not So New) Professors, Wolters Kluwer, 2009. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.wklegaledu.com/File%20Library/Resources/Faculty/Strategies-Techniques-Teaching/KatzandONeill_LawSchoolTeaching.pdf
13. Montré D. Carodine. How to Teach Law to Millennials, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ozy.com/opinion/how-to-teach-law-to-millennials/6645/>
14. Richardson, Kristy & Butler, Jennifer & Holm, Eric. (2009). Teaching law to non-law students: The use of problem solving in legal teaching. Studies in Learning, Evaluation Innovation and Development. 6. 29-41
15. Journal of Legal Education, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://jle.aals.org/home/>.